

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ¹ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України за підсумками II кварталу 2018 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до авторської методики НРА «Рюрік»², значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку **[19,12; 20,02]** та складає **19,93**. При переведенні в Національну рейтингову шкалу:

значення 19,68 відповідає рівню рейтингу uaA;

значення 19,93 – рівню рейтингу uaA;

значення 20,02 – рівню рейтингу uaA.

Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaA** інвестиційної категорії.

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Найбільше (19,48% від загальної кількості) кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам національними та міжнародними агентствами, відповідає значенню **23** балів. Отже, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **23** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaAA**.

¹ Починаючи з 01.04.2015 р. НБУ публікує дані фінансової звітності платоспроможних українських банків окремо від неплатоспроможних. При розрахунках ІДКР БСУ починаючи з II кв. 2015 р. використовувались дані лише за платоспроможними банками.

² http://www.rurik.com.ua/documents/research/ICR/ICR_method.pdf

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Фактори впливу

Підвищення рівня ІДКР БСУ в період з 01.10.2015 р. – 01.04.2016 р. відбулось за рахунок подальшого виведення з ринку великої кількості банків з українським капіталом та дій міжнародного агентства *Moody's*, яке в листопаді 2015 року підвищило кредитні рейтинги за національною шкалою Ощадбанку (до *иаССС* з *иаСС*), Промінвестбанку (до *иаССС* з *иаССС-*), Сбербанку (до *иаВ* з *иаВ-*), Райффайзен банку «Аваль» (до *иаВ* з *иаВ-*) та банку «Південний» (до *иаВ* з *иаССС-*). У II-III кварталі 2016 року суттєвих змін, які б спричинили зміну рівня інтегрального рейтингу, не відбулось.

У III кварталі 2017 року агентство *Moody's* підвищило кредитні рейтинги 4 українських банків за національною шкалою, що позитивно вплинуло на рівень інтегрального рейтингу.

Невисока кредитоспроможність України як учасника міжнародного ринку капіталу негативно відображається на суверенних рейтингах та, відповідно, кредитних рейтингах банків-резидентів. Крім того, враховуючи численні реструктуризації суверенних та корпоративних зовнішніх боргів, для українських банків зовнішнє фінансування (крім фондування з боку материнських структур) наразі є недоступним. У зв'язку з цим, вітчизняні банківські установи відмовляються від міжнародних рейтингів на користь співпраці з національними агентствами.

Протягом 2014 р. – II кв. 2018 рр. кількість кредитних рейтингів українських банків за національною шкалою, визначених міжнародними рейтинговими агентствами, зменшилась з 24 до 12. У цілому, за вказаний період кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зменшилась зі 117 до 65 установ. Така динаміка обумовлена, в першу чергу, запровадженням тимчасової адміністрації до більше ніж 80 українських банків (з початку 2014 р.).

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною. НРА «Рюрік» вважає несуттєвим вплив на ІДКР банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів. Сукупний обсяг активів банків без довгострокового кредитного рейтингу позичальника складає близько 1%.

Протягом останніх років спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що сприяє підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець II кварталу 2018 року банківська система України налічувала 82 платоспроможні установи, з яких 65 мали довгостроковий кредитний рейтинг позичальника (99% активів банківської системи).

Серед усіх кредитних рейтингів платоспроможних банків України 5 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 72 кредитні рейтинги (94% від загальної кількості) – на рівнях інвестиційної категорії.

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaA-, uaAA та uaAAA (12, 15 та 13 кредитних рейтингів відповідно).

За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії.

Установи, які не мають кредитного рейтингу, відмовляються від послуг рейтингування з декількох причин. Це може бути низький рівень фінансової прозорості банку, розуміння низького рівня власної надійності чи специфіка діяльності на ринку.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: РА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), РА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), РА «Кредит-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

Відповідальний аналітик:

Провідний фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 383-04-76.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України³

Назва Банку	Активи	поточний рейтинг	Вага	Бали	З урахуванням ваги
АТ КБ "ПРИВАТБАНК"	487 084 293	uaAA-	26,61%	22	5,85
АТ "ОЩАДБАНК"	288 178 775	uaB+	15,75%	12	1,89
АТ "Укресімбанк"	228 117 361	uaAA	12,46%	23	2,87
АБ "УКРГАЗБАНК"	90 507 293	uaAA-	4,95%	22	1,09
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	81 522 478	uaBBB-	4,45%	16	0,71
АТ "СБЕРБАНК"	64 155 161	uaB	3,51%	11	0,39
ПАТ "УКРСОЦБАНК"	49 411 550	uaAAA	2,70%	26	0,70
ПАТ "АЛЬФА-БАНК"	58 267 279	uaAA	3,18%	23	0,73
ПАТ "ПУМБ"	61 693 418	uaAA-	3,37%	22	0,74
АТ "УкрСиббанк"	54 607 649	uaAAA	2,98%	26	0,78
ПАТ "Промінвестбанк"	50 783 770	uaB	2,77%	11	0,31
АТ "ОТП БАНК"	35 982 740	uaAA	1,97%	23	0,45
ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	34 498 114	uaAAA	1,88%	26	0,49
Акціонерний банк "Південний"	24 802 530	uaB+	1,36%	12	0,16
АТ "ВТБ БАНК"	25 366 383	uaAA-	1,39%	22	0,30
АТ "СІТІБАНК"	20 150 475	uaAAA	1,10%	26	0,29
АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	19 574 321	uaAAA	1,07%	26	0,28
ПАТ "КРЕДОБАНК"	15 268 934	uaAAA	0,83%	26	0,22
АТ "ТАСКОМБАНК"	15 625 989	uaAAA	0,85%	26	0,22
ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	11 547 383	uaA-	0,63%	19	0,12
ПАТ "ІНГ Банк Україна"	10 635 220	uaAAA	0,58%	26	0,15
ПАТ "МЕГАБАНК", Харків	9 833 830	uaAA	0,54%	23	0,12
АТ "МІБ"	8 520 790	uaBBB+	0,47%	18	0,08
ПАТ "БАНК ВОСТОК"	8 184 977	uaAA-	0,45%	22	0,10
ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	8 199 105	uaAA	0,45%	23	0,10
АТ "ПРАВЕКС БАНК"	4 870 505	uaAA+	0,27%	24	0,06
АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК"	4 897 110	uaAA-	0,27%	22	0,06
ПАТ "МТБ БАНК"	4 462 566	uaA	0,24%	20	0,05
БАНК ІНВЕСТ. ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	4 307 774	uaAA	0,24%	23	0,05
ПАТ "Ідея Банк"	4 841 293	uaAA-	0,26%	22	0,06
АТ "ПІРЕУС БАНК МКБ"	2 820 661	uaAA-	0,15%	22	0,03
ПАТ "ВіЕс Банк"	2 750 636	uaA+	0,15%	21	0,03
АБ "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	2 534 916	uaA-	0,14%	19	0,03
ПАТ "КБ "ГЛОБУС"	2 726 138	uaAA	0,15%	23	0,03
АТ "Місто Банк"	2 097 297	uaBB	0,11%	14	0,02
АТ АКБ "АРКАДА"	2 320 465	uaBBB-	0,13%	16	0,02
ПАТ "Дойче Банк ДБУ"	2 738 579	uaAAA	0,15%	26	0,04
ПАТ АКБ "Львів"	1 914 011	uaA-	0,10%	19	0,02
"ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	1 657 880	uaBBB+	0,09%	18	0,02
ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	1 587 475	uaAA+	0,09%	24	0,02
АТ "БТА Банк"	645 365	uaA	0,04%	20	0,01
АТ "БАНК АВАНГАРД"	1 742 110	uaAAA	0,10%	26	0,02
АТ "МОТОР-БАНК"	1 750 873	uaA-	0,10%	19	0,02
ПАТ "АБ "РАДАБАНК"	1 378 906	uaAA	0,08%	23	0,02
АТ "КРИСТАЛБАНК"	1 194 841	uaA-	0,07%	19	0,01
ПАТ "БАНК 3/4"	1 061 827	uaA-	0,06%	19	0,01
АТ "АСВІО БАНК"	867 206	uaAA	0,05%	23	0,01
АТ "УКРБУДІНВЕСТБАНК"	970 100	uaBBB	0,05%	17	0,01
АТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	904 933	uaBBB	0,05%	17	0,01
АТ "БАНК СІЧ"	927 314	uaA-	0,05%	19	0,01
АТ "БАНК АЛЬЯНС"	1 624 813	uaAA	0,09%	23	0,02
ПАТ "БАНК "УКРАЇН.КАПІТАЛ"	813 335	uaA+	0,04%	21	0,01
ПАТ "АКБ "КОНКОРД"	748 130	uaA-	0,04%	19	0,01
АТ "КІБ"	778 370	uaA-	0,04%	19	0,01
ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	1 012 349	uaAA	0,06%	23	0,01
ПАТ "ОКСІ БАНК"	571 917	uaBBB	0,03%	17	0,01
Полікомбанк	656 978	uaA-	0,04%	19	0,01
ПАТ "АП БАНК"	878 740	uaAA	0,05%	23	0,01
АТ "АЛЬТБАНК"	475 477	uaAA-	0,03%	22	0,01
ПАТ "РВС БАНК"	590 302	uaAA-	0,03%	22	0,01
ПАТ "КБ "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	587 229	uaA-	0,03%	19	0,01
ПАТ "ВЕРНУМ БАНК"	520 949	uaA	0,03%	20	0,01
ПАТ КБ "Центр"	312 734	uaA	0,02%	20	0,00
АТ "АЛЬПАРИ БАНК"	212 351	uaBBB+	0,01%	18	0,00
СУМА	1 830 274 272		100,00%		19,93

³ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»